16. 6. 2022

ID: 114823

Výpověď z pracovního poměru

„Lázeňským léčením“ ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce je lázeňská léčebně rehabilitační péče, jejíž poskytnutí doporučil ošetřující lékař a schválila zdravotní pojišťovna, poskytovaná a hrazená v režimu komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče nebo příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče. „Nástupem lázeňského léčení“ se rozumí a ochranná doba počíná v okamžiku, kdy zdravotní pojišťovna schválí návrh ošetřujícího lékaře na poskytnutí lázeňské léčebně rehabilitační péče. Existence ochranné doby není přitom podmíněna tím, aby komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče byla zaměstnanci poskytována v době jeho dočasné neschopnosti k práci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 2149/2020-635 ze dne 18.2.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. V., narozeného dne XY, bytem v XY, proti žalované Č. r. – M. s. se sídlem v XY, IČO XY, o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 43 C 36/2016, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. září 2019 č. j. 23 Co 254/2019-533, tak, že dovolání žalované proti rozsudku městského soudu v části, ve které bylo rozhodnuto o potvrzení rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5. dubna 2019 č. j. 43 C 36/2016-484 ve výroku o neplatnosti výpovědi z pracovního poměru č. j. XY ze dne 2. 9. 2015, se odmítá; v dalším se dovolání zamítá.

Odůvodnění:

Dopisem ze dne 2. 9. 2015 a dopisem ze dne 22. 10. 2015 (oběma označenými „Čj. XY“) žalovaná sdělila žalobci, že mu jako zaměstnanci zařazenému do odboru XY dává výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce. Výpověď odůvodnila tím, že XY rozhodnutím č. 15/2013 rozhodla „o zrušení organizačního útvaru, oddělení XY v odboru XY“, a současně „s účinností od 15. 10. 2013“ o zrušení „bez náhrady“ všech pracovních míst „v tomto organizačním útvaru“ včetně pracovního místa, které zastával žalobce.

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 2 dne 25. 1. 2016 se žalobce domáhal, aby bylo určeno, že výpovědi z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015 a ze dne 22. 10. 2015 jsou neplatné, a aby byla žalované uložena povinnost vydat žalobci platové výměry ode dne 1. 11. 2013 do současnosti. Žalobu odůvodnil tím, že byl členem odborového orgánu a výpovědi mu byly dány přes nesouhlas tohoto orgánu, tedy v rozporu se zákoníkem práce. Výpovědi mu byly navíc doručeny v ochranné době. V prvním případě dne 25. 9. 2015, v době, kdy byl v pracovní neschopnosti, ve druhém případě dne 22. 10. 2015, kdy byl v lázeňském léčení. Žalobce zpochybnil i vlastní organizační změnu, jestliže žalovaná učinila „racionalizační“ opatření spočívající ve zrušení útvaru, který vykonává činnosti svěřené m. zákonem; za této situace zde nemůže být příčinná souvislost mezi organizační změnou a nadbytečností zaměstnance. I když od roku 2013 se několikrát změnily platové poměry zaměstnanců M. s., nebyly žalobci v případě změny předány nové platové výměry.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 5. 4. 2019 č. j. 43 C 36/2016-484 určil, že výpověď z pracovního poměru č. j. XY ze dne 2. 9. 2015 a výpověď z pracovního poměru č. j. XY ze dne 22. 10. 2015 jsou neplatné, žalobu v části, ve které se žalobce domáhal, aby byla žalované uložena povinnost „vydat žalobci platové výměry ode dne 1. 11. 2013 do současnosti“, zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalobce

na základě pracovní smlouvy ze dne 18. 3. 2005 změněné dohodou ze dne 20. 1. 2010 pracoval naposledy v odboru XY. XY rozhodnutím č. 15/2013 ze dne 9. 10. 2013 s účinností od 15. 10. 2013 zrušila oddělení XY v odboru XY a rozhodnutím č. 16/2013 ze dne 11. 10. 2013 „zrušila v odboru XY funkční místa s druhem práce specifikovaným v rozhodnutí“ rovněž s účinností od 15. 10. 2013. Žalobce byl členem orgánu odborové organizace oprávněné spolurozhodovat se zaměstnavatelem, která (nejprve dopisem ze dne 25. 10. 2013 a k opětovné žádosti žalované ze dne 4. 8. 2015 dopisem ze dne 18. 8. 2015) odmítla udělit žalované souhlas s výpovědí z pracovního poměru danou žalobci. Žalobce byl v pracovní neschopnosti v době od 17. 10. 2013 do 15. 7. 2015 a od 16. 9. 2015 do 7. 10. 2015. Dne 14. 8. 2015 byl žalobci P. K. vystaven návrh na lázeňskou léčebně rehabilitační péči, který byl dne 9. 9. 2015 schválen revizním lékařem. Komplexní lázeňskou rehabilitační péči v Lázeňské léčebně Mánes v Karlových Varech žalobce čerpal od 14. 10. 2015 do 4. 11. 2015 a jako samoplátce si pobyt prodloužil na dobu od 5. 11. 2015 do 11. 11. 2015. Lázeňským lékařem bylo žalobci povoleno, aby dne 22. 10. 2015 za účelem diabetologické kontroly léčebnu opustil; návrat byl nařízen na 23. 10. 2015 bezprostředně po absolvování kontroly. V průběhu lázeňské péče žalobce čerpal dovolenou. Dne 25. 9. 2015 byla žalobci doručena výpověď z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015; tomuto doručení předcházelo, že dne 2. 9. 2015 příslušník justiční stráže M. P. žalobci v sídle žalované předal „obálku s pruhem“, aniž by došlo k „odtržení dodejky“, o čemž sepsal úřední záznam až následující den (podle soudu proto „nelze zcela jednoznačně a bez jakýchkoliv pochybností uzavřít, že žalobci byla … doručena výpověď“). Výpověď z pracovního poměru ze dne 22. 10. 2015 byla žalobci doručena téhož dne v pražské restauraci U Dobré myšlenky, kde žalobce pořádal soukromou oslavu. Na základě takto zjištěného skutkového stavu soud prvního stupně dospěl k závěru, že výpověď z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015 byla žalobci doručena v ochranné době podle § 53 odst. 1 písm. a) zákoníku práce (v době jeho pracovní neschopnosti). Protože uvedené zákonné ustanovení nelze vykládat „v neprospěch zaměstnance restriktivním způsobem“ tak, že by se vztahovalo „výhradně na lázeňské léčení, které je nařízeno lékařem a po jehož dobu je zaměstnanec uznán dočasně práce neschopným“, ale vztahuje se „i na jiná lázeňská léčení včetně léčení, které bylo schváleno revizním lékařem zdravotní pojišťovny a v jehož souvislosti čerpal zaměstnanec dovolenou“, učinil stejný závěr i ohledně výpovědi ze dne 22. 10. 2015; skutečnost, že k doručení výpovědi došlo v době, kdy žalobce pořádal soukromou oslavu, nemá „na posouzení existence ochranné doby žádný vliv“, neboť žalobce „byl oprávněn se po absolvování předepsaných léčebných procedur účastnit společenských akcí“, kdy „k přerušení lázeňského léčení, respektive ochranné doby, nedochází“. Bylo proto rozhodnuto o neplatnosti obou výpovědí z pracovního poměru. Žaloba na vydání platebních výměrů byla jako nedůvodná zamítnuta s odůvodněním, že ustanovení § 136 odst. 1 zákoníku práce „zaměstnavateli neukládá obligatorní povinnost oznámit změny skutečností uvedených v platovém výměru vydáním nového platebního výměru“.

K odvolání obou účastníků řízení Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 9. 2019 č. j. 23 Co 254/2019-533 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II). Odvolací soud shledal ve skutkových zjištěních soudu prvního stupně „spolehlivý základ i pro rozhodnutí odvolacího soudu“. Námitky žalované k hodnocení svědecké výpovědi M. P. odmítl jako neopodstatněné a navrhované důkazy kamerovým záznamem a zápisem v knize návštěv odmítl jako nadbytečné. Žalované sice k doručení výpovědi ze dne 2. 9. 2015 mělo být soudem prvního stupně poskytnuto poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., tento nedostatek však nemohl být odvolacím soudem napraven, neboť žalovaná se k jednání odvolacího soudu nedostavila. Přisvědčil proto soudu prvního stupně, že za situace, kdy M. P., „do jehož pracovní činnosti náleží i doručování písemností, … a proto by měl znát postup při doručování písemností, předal žalobci obálku, aniž by si její převzetí nechal potvrdit na dodejce (svědkovi nebylo řečeno, aby obálku předal standardním doručením úřední písemnosti) a úřední záznam o jejím předání vyhotovil až následující den (tj. 3. 9. 2015) na pokyn svého nadřízeného, který mu sdělil č. j. předávané písemnosti, neboť svědek P. neznal obsah obálky“, nebylo doručení výpovědi z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015 „spolehlivě (bez jakýchkoliv pochybností)

prokázáno“. Tato výpověď byla žalobci doručena až prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb dnem marného uplynutí lhůty 10 pracovních dnů od uložení písemnosti (§ 336 odst. 3 a 4 zákoníku práce), což v případě písemnosti doručované na adresu XY bylo dne 18. 9. 2015 a písemnosti doručované na adresu trvalého bydliště XY dne 17. 9. 2015, tj. v době, kdy byl žalobce v pracovní neschopnosti; k doručení tedy došlo v ochranné době podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. Odvolací soud dospěl k závěru, že žalobce byl v ochranné době i v době doručení výpovědi z pracovního poměru ze dne 22. 10. 2015, neboť mu byla poskytována komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče. Lázeňským léčením se podle ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, rozumí komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče nebo příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče. Ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zákoníku práce podle odvolacího soudu nerozlišuje mezi komplexní lázeňskou rehabilitační péčí [kdy je zaměstnanec v pracovní neschopnosti – § 57 odst. 1 písm. b) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění] a příspěvkovou lázeňskou léčebně rehabilitační péčí (kdy zaměstnanec není v dočasné pracovní neschopnosti, ale využívá volna nebo čerpá dovolenou) a ochranná doba se vztahuje na obě uvedené formy lázeňské péče. Není proto významné, že žalobce v době od 14. 10. 2015 do 4. 11. 2015, kdy čerpal komplexní lázeňskou rehabilitační péči, nebyl v dočasné pracovní neschopnosti, ale čerpal dovolenou; ohledně toho, jaký význam na doručení výpovědi měla skutečnost, že k němu došlo v restauraci v Praze, odkázal na závěry soudu prvního stupně. Požadavek žalobce na vydání platových výměrů jde podle odvolacího soudu nad rámec ustanovení § 136 odst. 2 věta třetí zákoníku práce.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání směřující proti té části výroku I, v níž bylo rozhodnuto o potvrzení rozsudku soudu prvního stupně ve výrocích, jimiž byla určena neplatnost obou výpovědí z pracovního poměru. Dovolatelka namítá nesprávné právní posouzení věci, neboť odvolací soud v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu posoudil otázku doručení výpovědi z pracovního poměru žalobci a nesprávně vyřešil v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud neřešenou otázku významu pojmu „lázeňské léčení“ užitého v ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. K prokázání skutečnosti, že výpověď z pracovního poměru byla žalobci doručena již dne 2. 9. 2015, kdy žalobce nebyl v ochranné době, provedl soud prvního stupně důkaz výslechem svědků M. P. a M. G. a úředním záznamem vyhotoveným svědkem P., další žalobcem navržené důkazy (výpověď XY J. L., knihou záznamů o návštěvách osob na M. s. a kamerovým záznamem z vestibulu m.) odmítl provést s odůvodněním, že nemohou přinést žádné nové skutečnosti „rozhodné pro posouzení případu“, čímž porušil právo žalované na spravedlivý proces. Důvody, které soud prvního stupně vedly k zamítnutí důkazních návrhů, byly uvedeny jen při jednání a nebyly uvedeny v odůvodnění rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu o tom, že „nebylo možno prokázat“, že výpověď z pracovního poměru byla žalobci svědkem P. doručena, jestliže žalovaná nebyla poučena podle § 118a občanského soudního řádu, nelze akceptovat, neboť je výsledkem nepřípustného formalismu; za situace, kdy žalobce „nerozporoval“, že mu písemnost byla doručena, ale „sporoval, že se jednalo o výpověď z pracovního poměru“, je „potvrzením toho, že žalobci doručeno bylo“. Provedením dalších navržených důkazů mohly být odstraněny pochybnosti o věrohodnosti svědka P. a mohl být jimi postaven najisto obsah svědkem doručované písemnosti. Při výkladu pojmu „lázeňské léčení“ uvedeného v ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zákoníku práce podle dovolatelky nelze „zacházet do opačného extrému a za lázeňské léčení považovat jakýkoliv pobyt zaměstnance v lázních, tedy i takový, který si zaměstnanec kdykoliv sám naplánuje a zaplatí v rámci dovolené či jiného pracovního volna“. Zaměstnanec by se tak mohl „kdykoliv vyhnout skončení pracovního poměru výpovědí ze strany zaměstnavatele“. Taková interpretace „by vedla k tomu, že by zaměstnavateli byla prakticky znemožněna realizace jeho práv, spočívajících v právu rozhodovat o početním, profesním a kvalifikačním složení svých zaměstnanců v zájmu maximální efektivity činností nezbytných k zajištění poslání zaměstnavatele“. Výklad pojmu „lázeňské léčení“, k němuž soudy dospěly, „jde nad rámec úmyslu zákonodárce a překračuje smysl a účel právní úpravy“. Dovolatelka proto dovozuje, že „druhý pokus o doručení výpovědi ze dne 22. 10. 2015 byl úspěšný“. Navrhla, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu i rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc

vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání žalované jako nepřípustné odmítl, nebo jako nedůvodné zamítl. Uvedl, že se žalovaná svou neomluvenou nepřítomností při jednání odvolacího soudu „fakticky vzdala svého práva na zpochybnění rozhodnutí obecných soudů“. Soud prvního stupně se otázkou doručování výpovědí, a to zejména v ochranné době, zabýval „skutečně pečlivě, podrobně a do hloubky“. Bylo zjištěno, že svědek P. byl příslušníkem Vězeňské služby, bez jakéhokoli pracovněprávního vztahu k zaměstnavateli žalobce či k držiteli poštovní licence a „neměl žádnou povědomost o případných zásilkách“; jednalo by se tedy o „doručení nikoli zaměstnavatelem, ale třetím subjektem“. K „druhé části dovolání“ žalobce uvedl, že v řízení „bylo najisto postaveno, že se u žalobce jednalo o komplexní lázeňskou léčbu, která mu byla nařízena na návrh ošetřujícího lékaře“.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) projednal dovolání žalované podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.“), neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán po 29. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Soudy v projednávané věci rozhodovaly o dvou samostatných nárocích (odvíjejících se od samostatného skutkového základu) na neplatnost výpovědí z pracovního poměru, které žalobce svojí žalobou spojil ke společnému projednání. Přípustnost dovolání v těchto spojených věcech se proto posuzuje samostatně a závěr o přípustnosti dovolání učiněný ve vztahu k jedné z těchto dvou věcí nezakládá jeho přípustnost též ve vztahu k druhé věci.

Dovolatelka – přestože namítá, že „rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci“, které je podle ustanovení § 241a odst. 1 věty první o. s. ř. jediným způsobilým dovolacím důvodem – svoji argumentaci o nesprávnosti rozhodnutí o neplatnosti výpovědi z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015 založila na svém nesouhlasu se skutkovým závěrem odvolacího soudu, podle kterého „nebylo spolehlivě (bez jakýchkoliv pochybností) prokázáno, že výpověď z pracovního poměru č. j. XY ze dne 2. 9. 2015 byla žalobci doručena dne 2. 9. 2015 na pracovišti“ (nesouhlasí-li s hodnocením provedených důkazů, zejména svědecké výpovědi M. P., a předestírá-li svůj vlastní, od odvolacího soudu odlišný, skutkový závěr o tom, že „žalobci doručeno bylo“).

Správnost skutkového stavu věci zjištěného v řízení před soudy nižších stupňů v dovolacím řízení probíhajícím v procesním režimu účinném od 1. 1. 2013 důvodně zpochybnit nelze. Dovolací přezkum je ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř. vyhrazen výlučně otázkám právním, ke zpochybnění skutkových zjištění odvolacího soudu nemá tudíž dovolatel k dispozici způsobilý dovolací důvod; tím spíše pak skutkové námitky nemohou založit přípustnost dovolání (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014 sp. zn. 29 Cdo 4097/2014). Rovněž samotné hodnocení důkazů

opírající se o zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v ustanovení § 132 o. s. ř. nelze úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem (k tomu srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2011 sp. zn. 29 NSČR 29/2009, uveřejněného pod č. 108 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2011, včetně tam zmíněného odkazu na nález Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1997 sp. zn. IV. ÚS 191/96, uveřejněný pod č. 1 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, roč. 1997, nebo odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013 sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněného pod č. 4 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2014). Nutno též zdůraznit, že při úvaze o tom, zda je právní posouzení věci odvolacím soudem správné, Nejvyšší soud vychází (musí vycházet) ze skutkových závěrů odvolacího soudu a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů nejprve zformuluje sám dovolatel (srov. například odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2004 sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod č. 19 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2006, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2013 sp. zn. 29 Cdo 3829/2011).

Ke zpochybnění uvedeného skutkového závěru odvolacího soudu směřují též námitky dovolatelky o neprovedení navržených důkazů (výpovědí XY J. L., knihou záznamů o návštěvách osob na m. a kamerovým záznamem z vestibulu m.) a nedostatečném odůvodnění tohoto postupu soudu. Tyto námitky by mohly představovat (kdyby byly důvodné) tzv. jinou vadu řízení ve smyslu ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř.; k takové vadě však může dovolací soud přihlédnout – jak vyplývá z ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. – pouze tehdy, jestliže je dovolání přípustné. Uvedený předpoklad však v projednávané věci naplněn není. Z obsahu spisu navíc vyplývá, že odvolací soud neprovedení těchto důkazů dostatečně odůvodnil, pokud uvedl, že „za situace, kdy bylo v řízení prokázáno, že žalobci byla dne 2. 9. 2015 doručena prostřednictvím svědka M. P. obálka obsahující písemnost …, bylo zjevně nadbytečné provádět důkaz zápisem v knize návštěv a kamerovým záznamem, kterými mělo být prokázáno, že žalobce se dne 2. 9. 2015 dostavil na M. s. a převzal od svědka M. P. obálku s písemností“, že výpovědi M. G. a J. L. „bylo zjevně nadbytečné provádět“, neboť „nebyly navrženy k prokázání doručení výpovědi z pracovního poměru na pracovišti dne 2. 9. 2015, ale k okolnostem realizace transformace, k otázce volných míst u žalovaného a ke způsobu jejich obsazování“, a že ¬ skutečnost, že soud prvního stupně důvody, proč tyto důkazy neprovedl, uvedl (rozhodnutí o zamítnutí důkazních návrhů „stručně odůvodnil“) jen u jednání dne 5. 4. 2019 (nikoli již v odůvodnění svého rozsudku), neznamená „takovou zásadní vadu, která by sama o sobě byla důvodem pro zrušení napadeného rozsudku“. V projednávané věci proto nelze shledávat tzv. extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními, o němž lze učinit závěr jen tehdy, vykazuje-li zjištění skutkového stavu soudy nižších stupňů při hodnocení důkazů znaky zjevné svévole, neboť z obsahu spisu lze dovodit, že skutková zjištění, k nimž soudy dospěly, jsou vadná a ve svém důsledku představují porušení práv garantovaných čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16, uveřejněné pod č. 460/2017 Sbírky zákonů).

Uvedené námitky tudíž přípustnost dovolání proti části výroku I rozsudku odvolacího soudu, ve které bylo rozhodnuto o potvrzení rozsudku soudu prvního stupně ve výroku o neplatnosti výpovědi z pracovního poměru č. j. XY ze dne 2. 9. 2015, podle ustanovení § 237 o. s. ř. nezakládají. Dovolací soud proto v této části dovolání žalované podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu dovolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. – nepodléhá), že žalobce na základě pracovní smlouvy ze dne 18. 3. 2005 změněné dohodou ze dne 20. 1. 2010 pracoval u žalované ve sjednaném druhu práce „tvorba návrhu koncepčně nových právních předpisů s celostátní působností nebo právních úprav věcí dosud zákony neupravovaných nebo jejich komplexní posuzování v připomínkovém řízení nebo zpracovávání zásadních komplexních stanovisek k těmto předpisům“. K výkonu práce byl žalobce naposledy zařazen v odboru XY. XY

rozhodnutím č. 15/2013 ze dne 9. 10. 2013 s účinností od 15. 10. 2013 zrušila oddělení XY v odboru XY a rozhodnutím č. 16/2013 ze dne 11. 10. 2013 s účinností od 15. 10. 2013 zrušila pracovní místa v odboru XY vymezená vykonávaným druhem práce, mezi nimiž bylo uvedeno i pracovní místo žalobce. Žalobce byl v dočasné pracovní neschopnosti v době od 17. 10. 2013 do 15. 7. 2015 a od 16. 9. 2015 do 7. 10. 2015. Dne 14. 8. 2015 byl žalobci P. K. vystaven návrh na komplexní lázeňskou léčebně rehabilitační péči, který byl dne 9. 9. 2015 schválen revizním lékařem zdravotní pojišťovny. Komplexní lázeňskou léčebně rehabilitační péči v Karlových Varech v Lázeňské léčebně Mánes žalobce čerpal od 14. 10. 2015 do 4. 11. 2015 a jako samoplátce si pobyt prodloužil na dobu od 5. 11. 2015 do 11. 11. 2015; po celou dobu lázeňského léčení žalobce čerpal dovolenou. Lázeňským lékařem bylo žalobci povoleno, aby dne 22. 10. 2015 za účelem diabetologické kontroly v Praze léčebnu opustil; návrat mu byl nařízen na 23. 10. 2015 bezprostředně po absolvování kontroly. Výpověď z pracovního poměru ze dne 2. 9. 2015 byla žalobci doručena prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a to dne 17. 9. 2015 na adresu trvalého bydliště XY a dne 18. 9. 2015 na adresu XY; doručení výpovědi na pracovišti dne 2. 9. 2015 prostřednictvím příslušníka justiční stráže nebylo podle odvolacího soudu „spolehlivě (bez jakýchkoliv pochybností) prokázáno“. Výpověď z pracovního poměru ze dne 22. 10. 2015 byla žalobci doručena téhož dne v pražské restauraci U Dobré myšlenky, kde žalobce pořádal soukromou oslavu.

Za tohoto skutkového stavu věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, co je obsahem pojmu „lázeňské léčení“, resp. „nástup lázeňského léčení“, uvedeného v ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů účinném do 24. 11. 2015, tj. v době doručení výpovědi z pracovního poměru ze dne 22. 10. 2015 žalobci (dále jen „zák. práce“ nebo „zákoník práce“). Vzhledem k tomu, že uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena, je dovolání podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání žalované ¬ není opodstatněné.

Podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce se zakazuje dát zaměstnanci výpověď v ochranné době, kdy je zaměstnanec uznán dočasně práce neschopným, pokud si tuto neschopnost úmyslně nepřivodil nebo nevznikla-li tato neschopnost jako bezprostřední následek opilosti zaměstnance nebo zneužití návykových látek, a v době od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od nástupu lázeňského léčení až do dne jejich ukončení; při onemocnění tuberkulózou se tato ochranná doba prodlužuje o 6 měsíců po propuštění z ústavního ošetřování.

Ochrannou dobou podle citovaného ustanovení se rozumí období, během kterého zaměstnavatel nesmí (má zákonem výslovně zakázáno) dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru, i kdyby k ní byly jinak splněny všechny podmínky. Zákoník práce tímto způsobem chrání zaměstnance, který se přechodně ocitl v tíživé životní situaci, v níž by si jen obtížně mohl hledat jiné zaměstnání a v níž by rozvázání pracovního poměru pro něj bylo nepřiměřenou tvrdostí. Rozvázání pracovního poměru v ochranné době je důvodem neplatnosti výpovědi. Není přitom významné, zda zaměstnavatel věděl o tom, že dává výpověď chráněnému zaměstnanci; zákaz výpovědi v ochranné době působí objektivně a právní následky tohoto zákazu nastávají bez ohledu na to, že ho zaměstnavatel porušil nezaviněně.

Pro posouzení platnosti výpovědi z pracovního poměru z hlediska ustanovení § 53 zák. práce je rozhodující stav, který je tu (pokud jde o existenci ochranné doby) v době, kdy byla dána výpověď, tj. kdy byla výpověď doručena zaměstnanci. V případě ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce je rozhodujícím okamžikem z tohoto hlediska den, kdy bylo rozhodnuto o tom, že zaměstnanec je dočasně neschopen vykonávat pro nemoc nebo úraz dosavadní zaměstnání, popřípadě den, kdy byl podán návrh na jeho ústavní ošetřování nebo u něj došlo k nástupu lázeňského léčení. Ochranná

doba vázaná na lázeňské léčení začíná tedy běžet dnem, ve kterém došlo k nástupu tohoto lázeňského léčení; její konec připadá na den ukončení lázeňského léčení.

Zákoník práce obsah pojmu „lázeňské léčení“, resp. „nástup lázeňského léčení“ blíže neupřesňuje. Odvolací soud při jeho vymezení správně vycházel ze zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zák. o veřejném zdravotním pojištění“), který – při stanovení hranic pro realizaci sociálního práva na bezplatnou zdravotní péči poskytovanou na základě veřejného pojištění (srov. čl. 31 Listiny základních práv a svobod) – upravuje též lázeňskou léčebně rehabilitační péči.

Lázeňská léčebně rehabilitační péče – jejíž poskytnutí doporučil ošetřující lékař a schválila zdravotní pojišťovna (srov. § 33 odst. 1 zák. o veřejném zdravotním pojištění) – je poskytována výhradně jako následná lůžková péče ve zdravotnických zařízeních, která se nacházejí v místě výskytu přírodního léčivého zdroje nebo na území s klimatickými podmínkami příznivými k léčení, a při poskytování péče jsou tyto přírodní léčivé zdroje nebo klimatické podmínky příznivé k léčení využívány (§ 33 odst. 2 zák. o veřejném zdravotním pojištění); k vymezení následné lůžkové péče srov. ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů účinném do 30. 4. 2016 (dále jen „zák. o zdravotních službách“). Lázeňská léčebně rehabilitační péče se poskytuje a hradí jako komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče nebo příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče (§ 33 odst. 3 zák. o veřejném zdravotním pojištění). Komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče navazuje na lůžkovou péči nebo specializovanou ambulantní zdravotní péči a je zaměřena na doléčení, zabránění vzniku invalidity a nesoběstačnosti nebo na minimalizaci rozsahu invalidity a u účastníků nemocenského pojištění se poskytuje v době jejich dočasné neschopnosti k práci (srov. § 33 odst. 4 větu první a druhou zák. o veřejném zdravotním pojištění); k rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti pojištěnce, kterému byla na základě veřejného zdravotního pojištění poskytnuta komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče, srov. též ustanovení § 57 odst. 1 písm. b) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů účinném do 6. 2. 2012. Příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče je poskytována především pojištěncům s chronickým onemocněním v případech, kdy nejsou splněny podmínky pro poskytnutí komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče. Hrazenými službami jsou zde pouze vyšetření a léčení pojištěnce (srov. § 33 odst. 5 větu první a druhou zák. o veřejném zdravotním pojištění). Za podmínek stanovených v ustanovení § 33 odst. 10 a 11 zák. o veřejném zdravotním pojištění může být délka lázeňské léčebně rehabilitační péče prodloužena.

Z citované právní úpravy vyplývá, že „lázeňským léčením“ ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce se rozumí lázeňská léčebně rehabilitační péče (léčebně rehabilitační péče poskytovaná výhradně jako následná lůžková péče ve zdravotnických zařízeních, při jejímž poskytování jsou využívány přírodní léčivé zdroje nebo klimatické podmínky příznivé k léčení), jejíž poskytnutí doporučil ošetřující lékař a schválila zdravotní pojišťovna, poskytovaná a hrazená v režimu komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče nebo příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče. Lázeňská péče poskytovaná mimo tento režim, tzn. mimo režim veřejného zdravotního pojištění tzv. samoplátcům, tímto „lázeňským léčením“ není.

Počátek ochranné doby v případě „lázeňského léčení“ je ustanovením § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce stanoven „od nástupu lázeňského léčení“, tedy odlišně, než jak ho stanovila předchozí (jinak obdobná) právní úprava zákazu výpovědi obsažená v ustanovení § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2006, která ho vymezovala slovy „od povolení lázeňského léčení“, jež vedla k výkladu, že rozhodující dobou je zde den, kdy bylo rozhodnuto o tom, že zaměstnanec je dočasně neschopen vykonávat pro nemoc nebo úraz dosavadní zaměstnání, popřípadě den, kdy byl podán návrh na jeho ústavní ošetřování nebo mu bylo povoleno lázeňské léčení (srov. Závěry k výkladu některých ustanovení zákoníku práce, Prz

35/67 a Cpj 31/67, uveřejněné ve Sborníku Nejvyššího soudu o občanském soudním řízení v některých věcech pracovněprávních, občanskoprávních a rodinněprávních III, SEVT, Praha 1980, s. 59, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2001 sp. zn. 21 Cdo 1954/2000). Vyvstává proto otázka, zda uvedená formulační změna znamená též odlišnou úpravu počátku ochranné doby, během které zaměstnavatel nesmí dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru.

Ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce upravuje též ochrannou dobu, která počíná „od podání návrhu na ústavní ošetřování“, jímž se podle ustálených závěrů soudní praxe rozumí doporučení ošetřujícího lékaře k přijetí do ústavní péče (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2016 sp. zn. 21 Cdo 968/2015, uveřejněný pod č. 120 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2017, který nic na své aktuálnosti neztratil ani po nabytí účinnosti zák. o zdravotních službách, kterým byla „ústavní péče“ nahrazena „lůžkovou péčí“). Ze skutečnosti, že lázeňská léčebně rehabilitační péče – jako jeden z druhů zdravotní péče [srov. § 5 odst. 2 písm. f) zák. o zdravotních službách] – se poskytuje výhradně ve formě následné lůžkové péče, tedy při hospitalizaci pacienta v zařízení poskytovatele lázeňských služeb (srov. § 9 odst. 1 zák. o zdravotních službách), potom vyplývá, že „ústavní ošetřování“ a „lázeňské léčení“, jak je užívá ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce, představují dvě obdobné tíživé životní situace, které do osobních poměrů zaměstnance zasahují přibližně stejnou intenzitou. Při zohlednění základní zásady pracovněprávních vztahů spočívající ve zvláštní zákonné ochraně postavení zaměstnance [§1a odst. 1 písm. a) zák. práce], jejímž vyjádřením nepochybně je též ustanovení § 53 zák. práce, nelze proto spatřovat žádný rozumný důvod k tomu, aby na uvedené dvě situace bylo z hlediska ochrany zaměstnance před rozvázáním pracovního poměru výpovědí nahlíženo rozdílně. Obdobně jako za předchozí právní úpravy účinné do 31. 12. 2006 je proto třeba zvolit výklad, podle kterého se „nástupem lázeňského léčení“ rozumí „povolení lázeňského léčení“, k němuž za současné právní úpravy dochází v okamžiku, kdy zdravotní pojišťovna schválí návrh ošetřujícího lékaře na poskytnutí lázeňské léčebně rehabilitační péče.

I když zákon stanoví, že komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče se účastníkům nemocenského pojištění poskytuje v době jejich dočasné neschopnosti k práci, z podaného výkladu vyplývá, že počátek ochranné doby je zde v ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce konstruován nezávisle na rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance. Skutečnost, že zaměstnanec se komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péči podrobuje nikoliv v době své pracovní neschopnosti, ale v průběhu své dovolené nebo jiného pracovního volna, tak na existenci ochranné doby nic nemění. I v průběhu takto poskytované lázeňské péče proto zaměstnavatel nesmí se zaměstnancem pracovní poměr výpovědí rozvázat.

Lze tedy shrnout, že „lázeňským léčením“ ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce je lázeňská léčebně rehabilitační péče, jejíž poskytnutí doporučil ošetřující lékař a schválila zdravotní pojišťovna, poskytovaná a hrazená v režimu komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče nebo příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče. „Nástupem lázeňského léčení“ se rozumí a ochranná doba počíná v okamžiku, kdy zdravotní pojišťovna schválí návrh ošetřujícího lékaře na poskytnutí lázeňské léčebně rehabilitační péče. Existence ochranné doby není přitom podmíněna tím, aby komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče byla zaměstnanci poskytována v době jeho dočasné neschopnosti k práci.

Z uvedeného pro poměry projednávané věci vyplývá, že žalobce se v době od 9. 9. 2015, kdy byl revizním lékařem zdravotní pojišťovny schválen návrh ošetřujícího lékaře žalobce na poskytnutí komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče, do 4. 11. 2015, kdy tuto lázeňskou péči ukončil, nacházel v ochranné době, po kterou mu žalovaná nesměla [bylo jí ustanovením § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce zakázáno] dát výpověď z pracovního poměru; v době od 5. 11. 2015 do 11. 11. 2015, kdy byla žalobci poskytována lázeňská péče mimo režim veřejného zdravotního pojištění jako tzv. samoplátci, se již o ochrannou dobu nejednalo. V ochranné době se tedy žalobce nacházel i dne 22. 10. 2015, kdy mu žalovaná doručila výpověď z pracovního poměru z téhož dne. Nic na tom nemohla

změnit skutečnost, že k doručení výpovědi došlo v jiném místě, než kde probíhalo lázeňské léčení, kde se žalobce zdržoval se souhlasem lázeňského lékaře, tedy i při respektu k povinnosti pojištěnce dodržovat poskytovatelem stanovený léčebný režim [srov. § 9 písm. d) zák. o veřejném zdravotním pojištění].

Rozsudek odvolacího soudu je tedy z hlediska uplatněného dovolacího důvodu v části, ve které bylo rozhodnuto o potvrzení rozsudku soudu prvního stupně ve výroku o neplatnosti výpovědi z pracovního poměru č. j. XY ze dne 22. 10. 2015, správný. Protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalované proti uvedené části rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Zastavení exekuce
- Majetková podstata (exkluzivně pro předplatitele)
- Náhrada škody (exkluzivně pro předplatitele)
- Náhrada škody zaměstnancem
- Náklady řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Zajištění dluhu (exkluzivně pro předplatitele)
- Způsobilost být účastníkem řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Náhrada škody
- Katastr nemovitostí
- Insolvence a SJM
- Vedlejší účastník